

«Παύσανε πολὺ καὶ ἀρέσανε καὶ συζητηθῆσανε πλατιά οἱ «Ἀλυσίδες» τοῦ Ταγκόπουλου ποὺ παιχτήκανε τὴν περασμένη Τρίτη στὸ Δημοτικὸ θέατρο μας ἀπὸ τὸ θέατρο τῆς κ. Κυβέλης. Ἐπὶ ὅλα τὰ πρωτότυπα δράματα ποὺ παιχτήκανε τοῦτο τὸ χειμῶνα στὴν Πάτρα, δηλ. (ἡ «Φωτεινὴ Σάντρη», «Κόκκινο πουκάμισο» κτλ.), οἱ «Ἀλυσίδες» ἀρέσανε περισσότερο· τὸ κοινὸ τὴν παρακολούθησε μὲ προσοχὴ καὶ ἐνδιαφέρον καὶ ἔκλεινε μὲ χειροκροτήματα τὸ τέλος κάθε πράξης. Ἡ κ. Κυβέλη (Ἀστρούλα) καὶ ὁ κ. Νίκος Παπαγεωργίου (Στρωτὸς) μᾶς παρουσίασαν πάνου στὴ σκηνὴ τὰ δυὸ αὐτὰ πρόσωπα μὲ ὅλα τὰ ψυχολογικὰ καθέκαστα, ὅπως τὰ φαντάστηκε καὶ τὰ πλάσει ὁ συγγραφέας, καὶ συντέλεσαν πολὺ μὲ τὴν ὑπέροχὴ τέχνη τους στὴν ἐπιτυχία τοῦ ἔργου. Μαθαίνω πὼς τὴς «Ἀλυσίδες» θὰ τὴς παίξει ἡ κ. Κυβέλη καὶ σ' ἄλλα μέρη ποὺ θὰ πάει τοῦτο τὸ χειμῶνα, θὰ τὴς παίξει ἀκόμα τὸ ἐρχόμενο καλοκαίρι καὶ στὴν Ἀθήνα.»

*

ΠΑΡΑΠΟΝΙΟΥΝΤΑΙ μερικὸι καὶ φωνάζουν πὼς ἡ Βουλὴ μας δὲ δουλεύει. Ἄλλο πάλι τοῦτο! Μὰ τότες μέρης τώρα ποὺ συνεδριάζει τί ἄλλο κάνει παρὰ νὰ δουλεύει; Μήπως δουλιὰ δὲν εἶναι καὶ τὸ ἀεροκοπάνισμα;

Δὲν μπορούμε νὰν τοὺς νιώσουμε κῦτουνούς τοὺς Χριστιανούς; καὶ νὰ μᾶς συμπάθωνε!

ΡΩΜΑΙ-ΓΚΟ ΠΡΟΝΟΜΙΟΚΟΠΙΣΜΑ

ΚΑΙ ἘΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ἈΡΜΕΝΙΚΟ

Ἔνα τηλεγράφημα ἀπὸ τὴν Πόλη, ἀπὸ τὴς 4 Δεκεμβρ., μᾶς ἔφερε τὴν εἴδηση πὼς ὁ Χιλμὴ πασᾶς ἐδήλωσε στὴν Πατριάρχη, ὅτι θὰ διατηρηθῶνε τὰ προνόμια τοῦ Γένους, ἐξὼν τὰ ἐκπαιδευτικὰ.

Μπράβο τὸ λοιπὸν σ' ἐμᾶς! Νὰ μὴ νίκη δονκιχώτικη π' ἀξίζει νὰθανατιστῇ! Γιατὶ καὶ οἱ κοῦκκοι ἀκόμη — ἴσως καὶ μανχὰ οἱ κοῦκκοι — θάναγνωρίσουν πὼς δὲν εἶναι λίγο πρᾶμα, μὲ τὸ τόσο νιάου νιάου γιὰ τὰ προνόμια ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ κηρύχτηκε τὸ σύνταγμα νὰ μὴν πιτύχουμε κείνο ἴσα ἴσα ποὺ μᾶς χρειαζότανε, τὴν ἀνεξάρτητὴ ἐκπαίδευση, καὶ νὰ ἰδρώσουμε νὰ πάρουμε κείνο ποὺ κανεὶς δὲ μᾶς ἀρνῆθηκε, τὴ θρησκευτικὴ ἐλευθερία — ποὺ δὲν ξέρω τί λογῆς προνόμιο εἶναι, ἀφοῦ τὴν ἔχουν ὅλοι, καὶ Ἑβραῖοι καὶ Ἀρμένιοι — καὶ κατὰ ἄλλο ποὺ συντελεῖ στὸ χαντάκωμα μας, ἔδειξε δηλ. πλατείαι στους παπάδες νὰ χοροπηδοῦν καὶ νὰ χοντραίνουν.

Προνόμια καὶ προνόμια! Νὰ λοιπὸν πάρτε καὶ φάτε προνόμια! Τέτοια προνόμια ποὺ ζητᾶμε καὶ δεκάδιπλα συμφέρι στους Τούρκους νὰ μᾶς δώσουν. Νίκη! νίκη μὴ φορᾶ! ποὺ θὰ τὴν πανηγυρίζουν

τιμᾶζεται ἀπάνου στὸ κάθισμά τῆς ζαφνικά, κοιτάζει γύρω τῆς ὑποπτὰ, καὶ ὅλο μὸ λείει πὼς φοβάται, πὼς πολὺ φοβάται, κατὰ ἀόριστο φοβάται ποὺ τριγουρίζε τὸ σπῆτι. Φαντάσματα λείει, στοιχειὰ λείει, ζωτικά, δὲν ξέρω καὶ γὰρ τί λείει... Ὅλα αὐτὰ ὅμως ἐγὼ πιστεύω πὼς εἶναι ἀπὸ τὴ λύπη τῆς.

(Ἡ βοὴ ἀκούεται τώρα πιὸ δυνατά).

ΦΙΝΤΗΣ (ἀνήσυχος). Δὲν ἔχω τώρα καιρὸ νὰ χᾶνω γιὰ τὴν Ἀνουύλα. Τὸ μακρὸ μου εἶναι πάνου κάτου, γιὰ κατὶ σπουδαϊότερο. (Στέκεται λιγάκι καὶ ἀδυνατίζει τὴ βοῆ). Δὲν ἀκούς; Ἐρχονται αὐτοὶ οἱ τιποτένιοι ἐδῶ... Τί θέλουν ὅμως ἀπὸ μὲνα; τί θέλουν;

ΠΑΠΑ (μὲ ἀπορία). Πανὶ ἔρχονται ἐδῶ;

ΦΙΝΤΗΣ. Οἱ ἐργάτες, ὅσοι οἱ ἐργάτες τοῦ ἔργου ἐστίνου. Δὲν ἐμαθεῖς; Ἐργὸν ἐκρήξη τῶν καζαβῶν, καὶ τινάχτηκε στὸν κέρω τὸ Μηχανοστάσιο, καὶ σκοτώθηκαν καμιά δεκάκι ἀπὸ αὐτούς. Νὰ, ἐδῶ καὶ λίγες στιγμὲς, τὴν ὥρα ποὺ βρισκόσουνε μίση, ἔρθε ὁ Μηχανικός καὶ μὸ τὸ ἀνάγγειλε ὅλα. Καὶ τὸ χειρότερο εἶναι, καθὼς μὸ εἶπε, πὼς ὅλοι αὐτοὶ εἶναι ζαγγιωμένοι ἐναντίου μου... Τώρα τί νὰ κάμω; Τί νὰ κάμω τώρα;

ἴσω; τώρα τὰ Κέντρα καὶ τὰ Σώματα. Καὶ κανένας προνομιοκόπος δὲ θὰ στενοχωριέται γιὰ τὸ αἰξὼν τὰ ἐκπαιδευτικὰ ποὺ εἶπε ὁ Χιλμὴς, οὔτε θὰ ρωτήσῃ· καὶ τί θὰ γίνουν οἱ κοινοτικὲς περιουσίες ποὺ χρησιμεύουν ὡς τώρα γιὰ τὴν ἐκπαίδευση, δταν ἀφαιρηθῇ ἀπὸ τὴς κοινότητες ἡ ἐκπαίδευση; Ἄν θὰ μείνουν στους παπάδες, καὶ αὐτοὶ ἄλλο δὲ θέλανε, καὶ ἄς πᾶν νὰ ρέψῃ ἡ ἐκπαίδευση. Θέλει τούρκικη ἄς γίνῃ, θέλει βουργαρικὴ. Καὶ οἱ κοινότητες ἀκόμη ποὺ δὲ θάχουν πειὰ κανένα λόγο καὶ σκοπὸ, ἀν τοὺς ἀφαιροῦνε τὰ σχολειὰ, ἄς πᾶν νὰ κoureούονται καὶ αὐτοὶ. Οἱ τραγογένθηδες καλὰ τὴν ἔχουνε! Καὶ οἱ Τούρκοι ἀκόμη καλύτερα. Γιατὶ συμμαχῶντας ἔτσι μὲ τοὺς παπάδες μας καὶ ἐμᾶς κρατοῦν ὑπνωτισμένους καὶ στους Πανσλαβιστάδες κόβουνε ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὸ δρόμο. Γιατὶ ἔτσι, πιστεύω, ἀρκετὰ ἔξυπνοὶ οἱ Τούρκοι γὰρ νὰ ξέρουν πὼς, ἂν π. χ. ἀφαιροῦν τὰ προσκυνήματα τῆς Ἱερουσαλήμ ἀπὸ τοὺς Ρωμιοπαπάδες, θὰ δυναιώσουν ἐκεῖ τοὺς Ρώσους, ποὺ δὲ θὰ τοὺς συμπερῆ-

Ἄδικα λοιπὸν ἐσκουζανε γιὰ τὰ προνόμια τοὺς οἱ παπάδες καὶ ὅσοι τοὺς κρατοῦν τὸ ἴσο. Καθόλου δὲν κιντύνεψαν τὰ χαϊδεμένα τους οὔτε καὶ κιντύνουνε, ὅσο δὲν ἔχουν οἱ Νεότουρκοι στὸ νοῦ τους νάχακλιασσουν κανένα προοδευτικὸ πρόγραμμα καὶ νὰ ἐφαρμόσουνε ἀληθινὴ ἰσότητά, μόνο ἐπιμένουνε στὰ ἐθνικιστικὰ τους ὄνειρα. Νὰ ὅμως ποὺ κιντύνεψαι ἀπὸ τὴν πολιτικὴ αὐτὴ τῶν Νεοτούρκων τὸ μόνο ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ πῆ προνόμιό μας ἐθνικὸ — ὄχι ἀποκλειστικὸ καὶ αὐτὸ, ἀλλὰ κοινὸ μὲ τὰ ἄλλα ἔθνη — ἡ ἀνεξάρτητὴ ἐκπαίδευση. Καὶ γιὰ τὸ προνόμιό αὐτὸ δὲ φαίνεται νὰ ὄρνουν οἱ πανιερώτατοι καὶ οἱ σύντροφοί τους, ποὺ παρουσιάζονται γιὰ κέντρα ἱστῆμα καὶ γι' ἀρχηγοὶ τοῦ ἔθνους. Δὲν τὸ ἐτόνισαν τὸ ζήτημα καθόλου, καθὼς οὔτε καὶ οἱ ἡμετέροις οἱ ἔλληνας Διέξοντες, πρὸς ἀπὸ τὴν κοιλιά τους οὔτε σκούζου, γι' ἄλλο τίποτα.

Διαμαρτυρηθῆσαν ἀλήθεια γιὰ τὴς ἐκλογῆς, ἀλλὰ ποίος ξέρεῖ τὸ γιατί; Σὲ δουλειὰ γιὰ νὰ βρῆσκονται καὶ γιὰ νὰ κούγουνται ἴσως. Οἱ ἀρχηγοὶ δὲ διαμαρτύρονται μοναχὰ φωτίζουνε τὸ ἔθνος καὶ τὸ ὄδηγοῦν καὶ ἀντὶς γιὰ διαμαρτυρίες ἔχουνε νὰ δεῖξουν δύναμιν ζοπίσω τους ὀργανωμένη καὶ ἐπιβλητικὴ. Μ' αὐτοὶ τί κάνανε ὡς τώρα; Τίποτες ὀφελίμο γιὰ τὸ ἔθνος δὲ ζητήσανε ὡς τὴν ὥρα προγράμματα τοὺς κανένα δὲν ἐφάνηκε πούθεν, προσπᾶθεια νὰ φωτιστῇ τὸ ἔθνος γιὰ τὰ συμφέροντά του

(Ἡ βοὴ μεγαλῶνει ὀλοένα σὰ νὰ πλησιάξῃ. Ὁ Φιντὴς χιντύνει τὸ κοῦδοῦνι. Μπαίνει ὁ ὑπερέτης).

ΥΠΕΡΕΤΗΣ. Διατάξτε

ΦΙΝΤΗΣ. Τὸ καπέλλο καὶ τὸ παλτό μου. Πλήγορα τὸ καπέλλο μου, σοῦ εἶπα, καὶ τὸ παλτό μου.

(Ὁ ὑπερέτης βγαίνει μὸ στιγμὴ, καὶ ἔρχεται πάλι φέροντας τὸ καπέλλο καὶ τὸ παλτό τοῦ Φιντῆ. Ὁ Φιντὴς ἀρπάζει τὸ καπέλλο καὶ τὸ φορεῖ. Ὁ ὑπερέτης τότε βοηθᾶει νὰ φορέσῃ καὶ τὸ παλτό του. Ἡ Παπαὶ τὴν ὥρα στέκεται σὰ βυθιομένη. Ἄξαφνα τινάχεται).

ΠΑΠΑ (πρὸς τὸ Φιντῆ). Ποῦ πᾶς; ποῦ πᾶς; Ὅχι, δὲν πρέπει νὰ φύγῃς (τοῦ παίρνει τὸ καπέλλο ἀπὸ τὸ κεφάλι). Ποῦ ἀφήνεις ἐδῶ πέρα μονάχους, μὴ γὰρ γυναῖκα, καὶ ἔνα ἄρρωστο κορίτσι; Πρέπει νὰ καθῆσῃς. Ἔχεις ὀποχρήσιμη νὰ καθῆσῃς. Ἀπὸ αὐτὸ ποὺ θέλεις νὰ κάμῃς, μαντεύω πὼς δὲν εἶσαι ἀθῶος ἀπὸ τὸ δυστύχημα ποὺ συνέβηκε στὸ ἔργουστάσιο.

ΦΙΝΤΗΣ (ποῦ ξαγριμύζεται μπροστὰ σὲ τέτοια ἀσυνήθιστη γλώσσα τῆς Παπαῖς, καὶ ταπεινώνεται). Ἄσε με, ἄσε με νὰ φύγω, ἴσως σὲ λίγο εἶναι ἀρχά.

(Ἀπλώνει τὸ χέρι του, ζητώντας τὸ καπέλλο.

καμμιὰ δὲν ἔγινε ἀπὸ μέρος τους. Κ' ἔτσι δὲν ξέρεῖ ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς τί θέση νὰ κρατήσῃ, τί νὰ ζητᾶ καὶ τί νὰ μάχεται. Γνώμη ἑλληνικὴ κοινὴ γιὰ τὰ λογῆς ζητήματα ποὺ θὰ ζεπηδησούν ἀργὰ ἢ γρήγορα δὲν εἶναι μορφομένη. Νὰ ἀρχηγοὶ — ἐθνικοὶ κιόλας, τί λόγος! — νὰ μάλαμα! Νὰ σὲ ποιούς βκοίστηκαν — ἀν ἐργάστηκαν κάπου στὴ χάση καὶ στὴ φέξη γιὰ γενικώτερα ἐθνικὰ συμφέροντα — οἱ Ἕλληναίτες ἀρχηγοὶ — ἀλλου εἶδους χολέρες αὐτοὶ — ἴσα μὲ σήμερα, νὰ σὲ ποιούς τὸ ἔθνος στῆριξε καὶ ἀκόμη δυστυχῶς στηρίζεται ἐλπιδες καὶ περιμένει προκοπὴ καὶ μεγαλεία καὶ ἐργασίαι ἐθνικὴ! Κρατῶστε τους: Ἐνῶ ἡ πολιτικὴ Βουλὴ ἀνοίγει, ἐπὶ νὰ τηλεγράφημα μαθαίνουμε πὼς τώρα θελήσανε τέλος πάντων νὰ συνεδριάσουνε τὰ δυὸ Σώματα μαζὶ μὲ τοὺς Ἕλληνας βουλευτάδες, γιὰ νὰ δοῦνε τί πρόγραμμα θάκολουθήσουν, μὰ πὼς δὲν κατορθώθηκε ἡ συνεδρίαση! Δὲν πειράζει, ἔχουμε καιρὸ.

Ὡς ποὺ νὰ φέξη ὁμως καὶ νὰ δοῦμε τὸ ἑλληνικὸ πρόγραμμα, ἄς ρίξουμε, ἂν θέτε, μὴ ματιά σ' ἄλλο πρόγραμμα ποὺ εἶν' ἀπὸ κειρὸ ἑτοιμο, ποὺ κυκλοφόρησε στὸν ἀρμένικο λαό, ποὺ δημοσιεύεται καὶ σ' ἑλληνικὴς ἡμερίδες καὶ φωτίζει καὶ ὄδηγεῖ, στὸ πρόγραμμα Ἀρμένικου Κομιτάτου. Κᾶνω τὸν κόπο καὶ τὸ μεταφράζω ἀπὸ μὴ δική μας καθαρῶσαιστικὴ ἡμερίδα τῆς Σμύρνης.

Ἄρμενικὴ ἐπαναστατικὴ ἐνωσις

Δασνακτσούιον

Τὶ ζητᾶει

Γενικά σημεῖα. — 1. Ἡ ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία ὅσο κυβερνῆται μὲ πολιτεμα συνταγματικὸ δημοκρατικὸ θὰ θεωρεῖται ἀνεξάρτητὴ καὶ ἀδίκαιρη.

2. Ἡ Τούρκικη Ἀρμενία ἀποτελεῖ κομμάτι ἀναπόσπαστο τῆς αὐτοκρατορίας καὶ διευτύνει τὰ τοπικά τῆς πράγματα κατὰ τὸ ἀποκεντρωτικὸ σύστημα, ὅπως θὰ κάμουν καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη τῆς αὐτοκρατορίας.

3. Ἡ κεντρικὴ ὀθωμανικὴ κυβέρνησις, ποὺ θὰ προέρχεται ἀπὸ τὴ λαϊκὴ ἀντιπροσωπεῖα, διευτύνει τὰ γενικὰ τοῦ κράτους συμφέροντα, τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν, τὸ στρατὸ, τὰ οικονομικά, τὰ τελωνεῖα, τοὺς σιδηροδρόμους, τὰ ταχυδρομεία καὶ τοὺς τηλεγράφους κτλ., καὶ ἀρνεῖται νὰ διοικῶν τὰ τοπικά συμφέροντα οἱ ἐπαρχιακὰ καὶ δημοτικὰ ἀρχῆς.

Στὸ μεταξύ ἡ βοὴ μεγαλῶνει περισσότερο).

ΠΑΠΑ (πρὸς τὸν ὑπερέτη). Πήγαίνε κάτου. Γύρισε ὅλο τὸ σπῆτι. Καὶ κλείσε τὰ παράθυρα. Καὶ σφάλοιξε τὴς πόρτες. Καὶ μὴ ἀνοίξης σὲ κανένα — ἀκούς, σὲ κανένα.

(Ὁ ὑπερέτης φεύγει. Ἡ βοὴ τώρα ἀκούεται πιὰ ἀπὸ πολὺ κοντὰ. Ὁ Φιντὴς στέκεται μαζωμένος σὲ μὴ ἄσχη καὶ ἄσφωνος. Σὲ λίγο μπαίνει ἡ Ἀνουύλα, μὲ τὸ μιντῆλι στὸ χέρι καὶ μὲ μᾶτια δακρυσμένα).

ΑΝΟΥΥΛΑ. Γιατὶ μ' ἀφήσατε μοναχὴ; Γιατί... Ἀκούτε λοιπὸν κατὰ τὰ συγγρίματα; Τ' ἀκούτε καθαρά; Τ' ἀκούτε μὲ τ' αὐτία σας; (ζαφνικά). Ἄ! φοβάμαι, φοβάμαι, πὼς φοβάμαι. (Πέφτει σὲ μὴ κορέλια).

(Γιὰ λίγο μὴ σιγῆ, μπαλεῖ Ἡ Παπαὶ πᾶντῶν τὴν Ἀνουύλα καὶ τῆς χαϊδεῖ τὰ μαλιὰ).

Ἡ ἄσχη

(Μπαίνει ὁ ὑπερέτης).

ΥΠΕΡΕΤΗΣ. Ὅλα σφαλοσμένα. Καὶ τὰ παρὰθῶρα στὸ κάτου πάτωμα, καὶ ἡ μεγάλη ὀζώπορτα, καὶ ἡ μικρὴ πόρτα τοῦ κῆπου.

(Ἐνῶ λείει αὐτὰ ἀκούεται ἀπὸ ὄξω μὲ μεγαλί-

Γενική ψηφοφορία.—4. Ἡ Βουλὴ, τὰ δικαστήρια καὶ οἱ τοπικὲς ἀρχαὶ θὰ ἐκλέγονται μὲ γενικὴ ψηφοφορία ἴση, μυστικὴ καὶ ἀνάλογη. Ἡ ἀρχὴ αὐτὴ ἔχει δύναμιν γιὰ ὅλα τὰ ἔθνη καὶ τὶς θρησκευτικὰς κινήσεις χωρὶς διάκριση.

Δικαιώματα τῶν νομῶν.—5. Οἱ νομοὶ στὶς τοπικὰς ὑποθέσεις θάχουνε πλατεῖα αὐτονομία, ὅπως καὶ οἱ δῆμοι στὶς δημοτικὰς.

Μένουν γιὰ φρόντισμα στὶς διοικήσεις, ὑποδιοικήσεις καὶ τοὺς δῆμους Α' οἱ δρόμοι, Β' ἡ δημοσία ὑγεία, Γ' ἡ δημοσία ἐκπαίδευση, Δ' ἡ ὑπηρεσία γιὰ τὰ νερά, Ε' ἡ ντόπια χωροφυλακὴ, ΣΤ' ἡ φροντίδα γιὰ τὰ ξαπλωθῆν οἱ βιομηχανικὰς καὶ γεωργικὰς γῶντες κτλ.

Ὁρισμένο μέρος (20-25 ο/ο) ἀπ' τὰ εἰσόδα τῶν νομῶν θὰ ξοδεύεται στὶς ἀνάγκες τοῦ τόπου ἀπ' τοὺς ἀρμόδιους τοπικοὺς ἀρχόντες.

6. Ἐξόν τὸ διοικητὴ (Βαλῆ), οἱ ὑποδιοικητὲς, οἱ εἰσαγγελεῖοι καὶ οἱ πρόεδροι τῶν δικαστηρίων, καθὼς καὶ ὅλοι οἱ ἀπιδέλοιοι δημόσιοι υπάλληλοι, διορίζονται ἀπ' τὰ τοπικὰ συμβούλια.

7. Γιὰ τὸν καθορισμὸ τῶν συνόρων τῶν Βιλαετιῶν πρέπει νὰ λογαριάζεται, ἀντίθετα μ' ὅ,τι γινότανε στὸ παλιὸ καθεστῶς, ὁ ἔθνικὸς χαραχτήρας τῶν κατοίκων, γιὰ νὰ γίνονται τὰ κομμάτια ὅσο μῦορεῖ πὸ ὁμογενή.

Ἰσότητα δικαιωμάτων.—8. Τέλεια ἰσότητα γιὰ ὅλα τὰ ἔθνη καὶ γιὰ ὅλες τὶς θρησκευτικὰς κοινότητες. Κατάρριση ὅλων τῶν προνομίων, πού συντελοῦνε νὰ γίνονται χωρίσματα μεταξὺ στὶς κοινωνικὰς τάξεις.

Τὰ πρόσωπα πού ἀνήκουνε στὰ διάφορα ἔθνη θὰ μποροῦν νὰ πάρουν κάθε δημόσια θέση κεντρικὴ ἢ ἐπαρχιακὴ ἀνάλογως τοῦ ἐθνικοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ διάταξη αὐτὴ ἐφαρμόζεται σ' ὅλα τὰ ἰδρύματα πού ἐξαρτῶνται ἀπ' τὸ Κράτος.

Ἀναθεώρηση τοῦ Συνταγματός.—9.

1) Ἀναθεώρηση τοῦ Συνταγματός με πέντε ἀποκεντρωτικὸ

2) Εὐθύνη τῶν ὑπουργῶν πρὸς τὸ νομοθετικὸ σῶμα.

τερη ἔνταση ἢ βουή).

ΑΝΝΟΥΛΑ (ἐξοφισμένη) Νά! νά! τὰ μουγγρίσματα ὦ! γιὰ γιὰ μου, πιάσε με γιὰ γιὰ μου, γιὰτὶ τῶρα φοβάμαι πολὺ, φοβάμαι πολὺ, τρέμω ἀπὸ τὸ φόβου μου

ΓΙΑΓΙΑ (γιὰ νὰ τὴν ἡσυχάσῃ, ἐκεῖ πού τὴν χαϊδεύει). Μὴν κάνεις ἔτσι Ἀνουλλά μου, παιδί μου. Θὰ περάσῃ, δὲν εἶναι τίποτα. Εἶναι τῆς φαντασίας σου.

(Ἡ βουὴ ἐξακολουθεῖ)

ΑΝΝΟΥΛΑ. Ὁχι! ὄχι, δὲν εἶναι τῆς φαντασίας μου. Νά, ἄκου, ἄκου! (Μικρὴ πάλιν). Ἀπὸ κεῖ εἶναι, ἀπὸ κεῖ (Δείχνει τὸ πρὸς τὸ δρόμο παρὰθύρο. Σηκώνεται ἕστερα σιγά σιγά καὶ προχωρεῖ φοβισμένη στὸ παρὰθύρο. Στέκεται ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ τζάμια καὶ βλέπει). Μιὰ μαυρίλα στὸ δρόμο, μιὰ μεγάλη μαυρίλα (γλήγορα) καὶ ὅλη προχωρεῖ πρὸς τὰ ἔδω. (Μικρὴ πάλιν). Δὲν μποροῦ νὰ τινεῖ δικὴ κρινὼ καλὰ καλὰ ἀπὸ τὸ σκοτάδι πού εἶναι ὄξω. (Μικρὴ πάλιν). Νά, νά! γλυστράει αὐτὴ ἡ μαυρίλα, γλυστράει ἀπάνου στὸ δρόμο, καὶ μουγγρίζει, ἀκουτε πῶς μουγγρίζει;—καὶ προχωρεῖ πρὸς τὰ ἔδω, ὅλο πρὸς τὰ ἔδω (Ἄξαφνα σὰ νὰ μιστεῖται τί εἶναι φράζει πρὸς τὰ μέσα τῆς σκηνῆς ἐξαφανίζοντας). Σταῦρο, Σταῦρο πού εἶσαι; Ὁ γῆταυρος, ἔρχεται ὁ γῆταυρος! (Στὴ στιγμή σωρίζεται χάμου).

Κλεῖ ἢ σκηνή.

3) Κι ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ στρατὸς πρέπει νὰ ὀκιστοῦνε πίστη στὸ Σύνταγμα καὶ πῶς θὰ τὸ φυλάξουνε ἀπαρασάλευτα.

4) Κατάρριση τῆς γερουσίας (Ayan).

Παρατηρήσεις.—α) Ὡς πού νὰ γίνη αὐτό, τὰ μέλη τῆς Γερουσίας θὰ ἐκλέγονται ἀπ' τὰ ἑπαρχιακὰ συμβούλια β) Γιὰ τὴν πρώτη νομοθετικὴ ἐργασία ὁ κατάλογος τῶν μελῶν τῆς Γερουσίας θὰ εἰτοιμαστῆ ἀπ' τὴ Βουλὴ.

5) Ἀλλαγὴ στὸ τωρινὸ ἐκλογικὸ σύστημα μὲ τὴν εἰσαγωγή τῆς γενικῆς ψηφοφορίας.

Πολιτικὴ ἐλευθερία.—10. Σωτήρ ἐφαρμογὴ τῆς ἐλευθερίας γιὰ τὴ συνείδηση, γιὰ τὸ λόγο, γιὰ τὸν τύπο, γιὰ τὶς συναθροίσεις, γιὰ τοὺς ἀπεργούς. Ἀπαρῆβαστα τὸ πρόσωπο, ἢ ἀλληλογραφία. Ἐλευθερία στὴν κυκλοφορία. Κατάρριση τῶν διαβατηρίων γιὰ τὸ ἐσωτερικὸ.

Ἐκπαίδευση καὶ γλώσσες.—11. Δημοτικὴ ἐκπαίδευση ὑποχρεωτικὴ, χάρισμα, γενικὴ.

Τέλεια ἐλευθερία τῆς διδασκαλίας.

Ἰσότητα τῶν δικαιωμάτων πού δίνουν ὅλες οἱ ἰσότητες σχολεῖς.

Ἡ διδασκαλία στὰ σχολεῖα τῶν διαφόρων ἔθνων θὰ γίνεταὶ στὴ μητρικὴ γλῶσσα.

Ἡ γλῶσσα τοῦ Κράτους θὰ διδάσκεται τὸ τέταρτο ἔτος ἀπ' τὴ φοίτηση στὸ σχολεῖο.

Οἱ ντόπιες γλώσσες θὰ διδάσκονται στὰ τοπικὰ σχολεῖα ἀπ' τὸ τέταρτο ἔτος!

12. Μοίρασμα τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δημ. Ἐκπαίδευσης στὰ σχολεῖα τῶν διαφόρων ἔθνων ἀνάλογα μὲ τὸν πληθυσμὸ τους. Τὸ μοίρασμα αὐτὸ θὰ γίνεταὶ ἀπὸ ἐπίτηδες διορισμένους ἐπιτροπές.

13. Ἡ γνώση τῆς γλώσσας τοῦ Κράτους εἶναι ὑποχρεωτικὴ. Μὰ ἐξόν τὴν ἐπίσημη γλῶσσα ὅλοι οἱ δημόσιοι υπάλληλοι τοῦ Κράτους εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ξέρουνε τὴ γλῶσσα τοῦ τόπου, ὅπου ὑπηρετοῦνε.

Παρατηρήσεις.—Μεταχειρίσαστε τῆς γλώσσας πού μιλιέται στὰ δικαστήρια καὶ στὰ δημόσια γραφεῖα κάθε τόπου κατὰ τὴ γλῶσσα τοῦ Κράτους. Μεταχειρίσαστε ὑποχρεωτικὸ τῶν γλωσσῶν πού μιλοῦνται καὶ στὰ δημοσίεματα καὶ στὶς ἐπίσημες ἐκδόσεις.

Δικαιοσύνη.—14. Μεταρρύθμιση ριζικὴ τῶν δικαστηρίων. Ἡ δικαιοσύνη θὰ περὶεχτεῖται χάρισμα.

Στρατιωτικὴ ὑπηρεσία.—15. Ἰσότητα στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας γιὰ ὅλα τὰ ἔθνη τοῦ Κράτους χωρὶς διάκριση θρησκείας. Λιγότερα τῆς θη εἰς ἀπροσωρινὰ σὲ δύο χρόνια.

Παρατηρήσεις.—Τὰ ἀπὸ κάθε χώρα στρατεύματα θὰ κάνουνε τὴ θητεία τους γύρω στὸν τόπο ἀπ' ὅπου προέρχονται.

Ἀύξηση τοῦ μιστοῦ τῶν στρατιωτῶν.

Ἄμεση κατάρριση τῶν σωμάτων Χαμηλῆς.

Δημόσιοι υπάλληλοι.—16. Λιγότερα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δημοσίων υπαλλήλων. Λιγότερα τοῦ μιστοῦ τῶν ἀνώτερων υπαλλήλων καὶ καθορισμὸς μὲ νόμο τοῦ ἀνώτερου σημείου τῶν μιστῶν αὐτῶν Ἀύξηση τοῦ μιστοῦ τῶν κατώτερων υπαλλήλων.

Παρατηρήσεις.—Εὐθύνη ὅλων τῶν δημοσίων υπαλλήλων πρὸς τὰ κοινὰ δικαστήρια.

Ἀγροτικὸ ζήτημα.—17. Ἐξασφάλιση γιὰ κάθε χωρὶκὸ ἀπὸ ἕνα ὀρισμένο κομμάτι γῆς ἀπὸ τὰ χτήματα τοῦ Κράτους. Μεταβίβαση στοὺς χωρικοὺς τῆς γῆς πού ἀνήκει στὸ Κράτος καὶ στὴ Κοσῶνα.

18. Τὸ δικαίωμα γιὰ τὴν ἐκμετάλλευση τῆς γῆς ἀνήκει στοὺς ἐργάτες. Κάθε χωρικός ἔχει τὸ

δικαίωμα νὰ καλλιεργῇ τὴ γῆ, ὥστε νὰ ἐξασφαλίξῃ τὴ ζωὴ τὴ δική του καὶ τῆς οἰκογενείας του χωρὶς νὰ ἐκμεταλλεύεταὶ τὸν ἄλλον.

19. Διευτύνονται ἀπὸ σωματεῖα πού ἐκλέγονται ἀπ' τοὺς δῆμους: ἡ δημοτικὴ γις (δάση, λιβάδια) καὶ τὰ δημοτικὰ νερά (κινητήρια δύναμη, ψάρεμα). Τὰ εἰσοδήματα ἀπ' αὐτὰ δίνονται γιὰ τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευση τῶν δῆμων.

20. Παραμένουνε χτήματα τοῦ Κράτους: Τὰ μεταλλεῖα καὶ τ' ἀποδελοῖπα πλούτη τοῦ ἰδάφους πούχουν ἐξαιρετικὸ χαραχτήρα. Ὁρισμένο μέρος τῶν εἰσοδημάτων τους θὰ δίνεται γιὰ τὶς γενικὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκες τοῦ ντόπιου πληθυσμοῦ.

Φόροι.—21. Ριζικὴ ἀλλαγὴ στὸ φορολογικὸ σύστημα.

Παρατηρήσεις.—Προσωρινὰ λιγότερα τοῦ δέκατου σὲ 1/15 καὶ τοῦ aghnam σὲ 1/3.

Ἀπόσβεση τῶν καθυστερουμένων.

Κατάρριση τῶν φόρων τῆς ὀδοκτασκευῆς, τῆς Χετζάζης, τῶν μεταναστῶν κτλ.

Κατάρριση τοῦ δικαστικοῦ χαρτοσήμου.

Κατάρριση τῶν «olams» καὶ «hegars» καὶ ὅλων τῶν ἔργων πού δὲν πληρῶνονται.

22. Φόρος προδευτικὸς στὸ εἰσόδημα καὶ τὶς κληρονομίες. Ἀπαλλαγὴ ἀπὸ φόρου ὅλων ἐκείνων ὅσων τὰ εἰσοδήματα δὲ φτάνουνε ἕνα ὀρισμένο ποσὸ

Πίστωση.—23. Πίστωση ἀπ' τὸ Κράτος μὲ ὄρους συγκαταβατικῶς.

24. Ἐξασφάλιση ἀπὸ μέρος τοῦ Κράτους ἀπὸ τὴν ξηρασία, χάλαζα, ἀκρίδες, πλημμύρες καὶ ἄλλα ἔκτατα δυστυχήματα.

Διακανόνιση τῆς ἐργασίας.—25. Ἐγκατάσταση ὑπουργείου ἐργασίας.

Διοργάνωση μὲ νόμο καὶ προστασία τῆς ἐργασίας.

α) Καθορισμὸς τῶν ὥρων τῆς ἐργασίας γιὰ τοὺς ἐργάτες εἴτε στὶς πόλεις εἴτε στὰ χωριά. Λιγότερα αὐτῶν τῶν ὥρων γιὰ τὰ ἰδιαιτέρως ἀντιγυρινὰ ἢ επικίνδυνα ἔργα.

β) Κατάρριση τῆς νυχτερινῆς ἐργασίας γυναικῶν καὶ παιδιῶν. Ἡ ἐργασία τῶν γυναικῶν θὰ καταργηται γιὰ ἔξη βδομάδες ἕστερ ἀπ' τὴ γέννα. Ἀπαγόρευση τῆς ἐργασίας τῶν παιδιῶν ἴσαμε τὴν ἡλικία 15 χρονῶν.

Περιορισμὸς σ' ἔξη ὥρες τὴν ἡμέρα τῆς ἐργασίας τῶν παιδιῶν ἀπὸ 15—18 χρονῶν.

Κατάρριση τῆς ἐργασίας τῶν ἐργατῶν ἔξω ἀπ' τὶς κοινικὰς ὥρες. Ἀπαγόρευση νὰ μικραίνουν τὰ μεροκάματα μὲ τὴν πρόφραση προστίμων.

Τέλεια ἀρχὴ τὴν Κυριακὴν καὶ τὶς ἄλλες μέρες τὶς ὀρισμένους ἀπὸ κάθε θρησκεία γιὰ ἀνάπαψη βδομαδιακτικῆ.

26. Ἀσφάλισμα τῶν ἐργατῶν ἀπὸ τὰ δυστυχήματα, τὶς ἀρρώστιας, γηρατειῶν, ἔλλειψη ἐργασίας μὲ δαπάνη τοῦ Κράτους καὶ τῶν καταστημάτων.

27. Διευρύνωτη δημοσίων ἔργων, κατασκευάσματα σιδηροδρόμων καὶ δρόμων, πρὸς τὴν ἐπαρχίας, ὅπου εἶναι ἔλλειψη, ὅπως στὶς ἀρμενικὰς ἐπαρχίας.

Π. λη, 1 τοῦ Σεπτεμβρίου 1908.

Συμβούλιο τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἀρμενικῆς ἐπαναστατικῆς ἐνώσεως Δασοκαπιτωτίων

Συγκρίνετε τῶρα Ἕλληνας ἀρχηγούς καὶ Ἀρμένους ἀρχηγούς καὶ μὴ μιστίζωντες, ἐν μὴ πορτεῖτε, τοὺς πρώτους.

7. 12. 908.

ΑΥΓΟΥΣ ΠΟΔΑΒΡΟΣ